

Datum
2023-07-31
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2023-711

Yttrande

Till
Justitiedepartementet

Remiss från Justitiedepartementet - Skjutvapen och explosiva varor - skärpta straff för de allvarligare brotten (Ds 2023:11) Ert dnr Ju2023/01069

Sammanfattning

Malmö stad ställer sig i huvudsak bakom promemorians förslag. Det är konsekvent att straffskärpningen avgränsas till allvarligare brott. Däremot ställer Malmö stad sig tveksam till förslaget att straffskärpningen även ska inkludera unga mellan 15 och 17 år, särskilt utifrån de avvägningar i statliga utredningar som tidigare gjorts för denna åldersgrupp. Det är också nödvändigt att utreda vilka ekonomiska konsekvenser förslagen kan väntas leda till och därefter säkerställa att kommunerna kompenseras för dessa.

Yttrande

Promemorian föreslår skärpta straff för de allvarligaste brotten som möjliggör skjutningar och sprängningar. Förslagen förväntas leda till att fler personer avtjänar längre straff, vilket även innefattar barn och unga från 15 år.

Malmö stad har tidigare yttrat sig över Skärpta straff för brott i kriminella nätverk (SOU 2021:68), STK 2021-1132 samt Slopade straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85), STK-2020-1083.

Malmö stad ställer sig i huvudsak bakom promemorians förslag. Det är konsekvent att straffskärpningen avgränsas till allvarligare brott.

När det gäller barn och unga pekar den samlade forskningen på att tidiga insatser är nödvändiga för att motverka att ungdomar begår våldsbrott och att myndighetssamverkan och stöd från civilsamhället ger effekt. Alltför repressiva åtgärder riskerar att ha motsatt effekt och gruppen unga lagöverträdare mellan 15-21 år betraktas i andra sammanhang fortsatt som mer skyddsvärda än de som har fyllt 21 år. Med utgångspunkt från resonemanget i tidigare utredning om fördelarna att behålla en oförändrad rättsskipning för lagöverträdare mellan 15 och 17 år (jfr Slopade straffrabatt för unga myndiga, SOU 2018:85 och riksdagens beslut, bet. 2021/22:JuU5), framstår därför nuvarande förslag om

straffskärpningar som får genomslag även för denna åldersgrupp som tveksamt ur ett barnperspektiv.

Den samlade forskningen visar att det finns ett behov av att arbeta långsiktigt och med tidiga insatser för att minska det grova våldet. Barnrättskommittén uppmanar i en rekommendation från februari 2023 bland annat Sverige att utarbeta en strategi för att förebygga ungdomsbrottslighet baserad på forskning om och analys av de bakomliggande orsakerna till barns inblandning i brottslighet, särskilt organiserad brottslighet, samt att aktivt främja icke-rättsliga åtgärder för barn som anklagas för brott och i möjligaste mån använda andra åtgärder än frihetsberövande. [Barnrättskommitténs rekommendationer till Sverige](#), s. 13-14, om unga lagöverträdare (februari 2023).

I Malmö stad arbetar man med ett pilotprojekt på individnivå som heter Trygga barnet, [Projekt: Trygga barnet - Malmö stad \(malmo.se\)](#). På universell nivå arbetar man sedan 2018 med risk- och skyddsfaktorer för att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga i ett systematiskt trygghetsarbete benämnt Communities that care (CTC) i samverkan med förskola, skola, socialtjänst, polis, räddningstjänst, civilsamhälle, boende och näringsliv, [Communities That Care \(CTC\) - Malmö stad \(malmo.se\)](#). Malmö stad har även i samverkan med polisen och kriminalvården under flera år arbetat med Sluta skjut, som utgår från en strategi för att minska och förebygga dödligt samt grovt våld bland kriminella grupperingar, [Sluta skjut - Malmö stad \(malmo.se\)](#).

Sammantaget anser Malmö stad att det saknas evidens som motiverar en straffskärpning för åldersgruppen 15–17-åringar. Mot bakgrund av risken att förslaget får motsatt effekt anser Malmö stad att regeringen bör inhämta ett underlag som beskriver hur en straffskärpning väntas påverka risken för unga att begå brott samt återfalla i brott. Parallellt vore det önskvärt med ett resonemang om vilka resurser som är nödvändiga att lägga på arbetet med förebyggande insatser för att minska rekryteringen till de kriminella gängen samt insatser för att försöka förmå och stödja dem som vill lämna gängen.

Vid utdömning av påföljd för ungdomsbrott kommer socialtjänsten tvingas lägga ökade resurser på denna form av verkställighet. I enlighet med finansieringsprincipen menar Malmö stad därför att det är nödvändigt att närmare utreda vilka ekonomiska konsekvenser som förslagen kan väntas leda till och därefter säkerställa att kommunerna kompenseras för dessa.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]